

Bild på barn med en stor matskål framför sig. Källa: Unsplash

2020-11-11 08:00 CET

Allergiföräldrar ställer frågorna i ny, unik forskningsatsning

Att låta patienter bidra med erfarenheter i forskning är vanligt i till exempel Storbritannien, men i Sverige är patientnära forskning fortfarande i sin linda. Nu satsar Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond 10 miljoner kronor på ny unik forskning som ska täppa till luckor i kunskaperna om matallergi hos barn – där föräldrar fått vara med och formulera frågeställningarna redan från början.

En stor del av alla barn – cirka 7–12 procent – har matallergi eller matöverkänslighet av något slag. Men trots att allergierna påverkar vardagen för så många barn och deras föräldrar

saknas fortfarande mycket kunskap, både om mekanismerna bakom och hur det är att leva med det.

– Det känns fantastiskt bra och angeläget att vi kan göra den här satsningen på ny kunskap. Den kommer förhoppningsvis att göra stor skillnad för många barn och deras familjer, som känner mycket stress och oro kopplat till olika situationer i vardagen, säger Robert Hejdenberg, ordförande i Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond.

Föräldrars behov har lett till att identifiera kunskapsluckor

Cirka 1000 föräldrar till matallergiska barn har i en enkätundersökning svarat på vilka de största utmaningarna är när man har ett barn med matallergi. En referensgrupp med föräldrar och vårdpersonal har sedan tagit reda på var det saknas forskning och utifrån det identifierat 10 olika kunskapsluckor. Forskare har sökt anslag utifrån de här luckorna – och fem forskare får nu dela på 10 miljoner kronor för att täppa till några av dem.

Det är första gången en forskningsatsning som handlar om att undersöka vetenskapliga kunskapsluckor görs på det här sättet i Sverige. Det har dock med stor framgång gjorts i bland annat Storbritannien och Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond vill nu lyfta över konceptet med patientnära forskning – där patienterna i större utsträckning får vara med och sätta agendan – även hit.

– Kunskapsluckor är en unik satsning och ett nytt, spännande sätt att arbeta på, där målet är att se till så att forskningen vi finansierar gör så stor nytta som möjligt i vardagen för alla barn och familjer som lever med matallergi, säger Robert Hejdenberg.

Patientnära forskning hjälper dem som påverkas av den

Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond bedriver sedan tidigare utbildningar av så kallade forskningspartners, där patienter är med i forskningsprojekt och fungerar som bollplank till forskare. Inte heller patientdelaktighet av det här slaget är ännu så vanligt i Sverige. Men enligt Marie Österberg på Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU), som arbetar med att identifiera vetenskapliga kunskapsluckor inom bland annat hälso- och sjukvård och socialtjänst, växer intresset för metoden.

– Jag tror att patientdelaktighet kommer mer och mer i forskningen och att det är en bra utveckling. Patienterna har kunskap om hur det är att leva med en sjukdom som forskare inte sitter på – och det är viktigt att den forskning som görs faktiskt hjälper dem som i slutändan påverkas av den, säger Marie Österberg.

Här är 10 kunskapsluckor där det behövs mer forskning:

- 1) Hur kan kunskapsöverföringen om allergisjukdom förbättras till skolan/förskola, restaurangbranschen/livsmedelsbranschen samt till sjukvården?☒
- 2) Hur påverkas familjen psykiskt, socialt och ekonomiskt av att ha barn med matallergi?☒
- 3) Hur påverkas kroppen psykiskt och fysisk av allergier?☒
- 4) Hur kan matallergi behandlas?☒
- 5) Vad är det som påverkar om allergi avtar med ålder eller inte hos barn?☒
- 6) Hur påverkar närmiljön utvecklandet av matallergi hos barn?☒
- 7) Hur påverkar tillgänglighet och möjlighet att få läkarkontakt vid behandlingen av barn med matallergi?☒
- 8) Vilken effekt har en bättre livsmedelsmärkning för matallergier?☒
- 9) Finns det en koppling mellan ständiga reaktioner och minskat immunförsvar?☒
- 10) Har mammans diet under graviditet någon påverkan på barnets eventuella matallergi?☒

De här forskarna har nu fått 9,77 miljoner kronor att dela på i forskningsanslag:

Catarina Almqvist Malmros, 3,15 miljoner kronor till det fyraåriga projektet "Födoämnesallergier och stress hos föräldrar och barn – arv och miljö" (Kunskapslucka 2)

Inger Kull, 600 000 kronor till det tvååriga projektet ”Att leva med svår matallergi som ung vuxen (12–22 år)” (Kunskapslucka 3)

Caroline Nilsson, 3 miljoner kronor till det treåriga projektet ”Nya metoder för analys och behandling vid pediatrik Eosinofil esofagit” (Kunskapslucka 4)

Anna Sandin, 2,07 miljoner kronor till det treåriga projektet ”Lokala miljöfaktorer påverkan på salivens bakterier, fettsyror och immunologi, för möjlighet till prediktion och prevention av matallergi” (Kunskapslucka 6)

Eva Sverremark Ekström, 950 000 kronor till det femåriga projektet ”Immunologiska mekanismer vid jordnötsallergi hos små barn” (Kunskapslucka 6)

[Astma- och Allergiförbundet](#) är en medlemsorganisation som jobbar för friskare och tryggare liv för alla med astma, allergi, eksem eller annan överkänslighet.

Kontaktpersoner

Elin Sundin

Presskontakt

Pressekreterare

elin.sundin@astmaoallergiforbundet.se

0704741180

Helena Färnsten

Presskontakt

Kommunikations- och marknadschef

Opinionsbildning

helena.farnsten@astmaoallergiforbundet.se

070-345 56 51